

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000241

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-02-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Булайтіс Андрій Віталійович

2. ANDRII BULAITIS

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія

Дата захисту: 20-03-2026

Спеціальність за освітою: Психологія

Місце роботи здобувача: Національний університет цивільного захисту України

Код за ЄДРПОУ: 08571363

Місцезнаходження: вул.Онопрієнка, Черкаси, Черкаський р-н., 18034, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 82

Повне найменування юридичної особи: Національний університет цивільного захисту України

Код за ЄДРПОУ: 08571363

Місцезнаходження: вул.Онопрієнка, Черкаси, Черкаський р-н., 18034, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет цивільного захисту України

Код за ЄДРПОУ: 08571363

Місцезнаходження: вул.Онопрієнка, Черкаси, Черкаський р-н., 18034, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.21.51

Тема дисертації:

1. Психологічні засади надійності професійної діяльності піротехніків ДСНС в умовах воєнного стану
2. Psychological Foundations of the Reliability of Professional Activity of Pyrotechnicians of the State Emergency Service of Ukraine under Martial Law

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена розв'язанню науково-практичного завдання в галузі психології діяльності в особливих умовах, а саме обґрунтуванню психологічних засад надійності професійної діяльності піротехніків ДСНС в умовах воєнного стану, визначенню її структурних компонентів, психологічних чинників і показників, а також розробленню та апробації програми підвищення надійності професійної діяльності фахівців. Здійснено аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових підходів до розуміння надійності професійної діяльності, уточнено зміст поняття «надійність» та обґрунтовано його міждисциплінарний характер. Теоретично розмежовано поняття «надійність» і «безпомилковість» та визначено роль помилки як індикатора порушення надійності. Узагальнення наукових положень і аналіз специфіки діяльності піротехніків дозволили обґрунтувати авторський підхід до структури надійності професійної діяльності, що включає функціональну, когнітивну, емоційно-вольову та соціальну надійність, прояв яких визначається етапами гуманітарного розмінування та рівнем професійного ризику. Дослідження проводилося упродовж

2022–2025 років. Вибірку склали 374 піротехніки ДСНС із різних регіонів України. Для оцінки надійності професійної діяльності розроблено авторську анкету з трирівневою процедурою оцінювання (самооцінка, взаємооцінка побратима, експертна оцінка керівника) та розраховано інтегральний показник надійності. На підставі інтегрального показника вибірку розподілено на дві групи: з високим рівнем надійності (226 осіб) та з достатнім рівнем (148 осіб). Добір психодіагностичних методик здійснювався шляхом співвіднесення етапів гуманітарного розмінування з професійно важливими якостями й видами надійності. Встановлено провідні стрес-фактори професійної діяльності піротехніків у довоєнний і воєнний періоди та визначено психологічні показники, що диференціюють групи з різним рівнем надійності. Найбільш значущими стрес-факторами в умовах воєнного стану є події з прямою загрозою життю, зокрема потрапляння під обстріли та повторні обстріли. Емпірично доведено, що найбільш виражені міжгрупові відмінності спостерігаються в когнітивній та соціальній сферах: піротехніки з високим рівнем надійності демонструють меншу кількість помилок у виконанні завдань, більш контрольований стиль діяльності, вищий рівень превентивного та рефлексивного копінгу, кращі комунікативні характеристики та більш конструктивні стратегії поведінки в конфліктних ситуаціях, а також нижчі показники агресивності й ворожості. У структурі емоційно-вольової надійності встановлено, що визначальне значення мають не рівні особистісної тривожності, а особливості копінг-поведінки та окремі регуляторні процеси саморегуляції. Розроблено та впроваджено програму соціально-психологічного тренінгу, спрямованого на підвищення рівня надійності професійної діяльності піротехніків ДСНС. Програму побудовано як модульну систему психологічного впливу, орієнтовану на розвиток структурних компонентів надійності та профілактику помилкових дій. Ефективність програми підтверджено експериментально. Після тренінгу зафіксовано статистично значуще зниження тривожності та достовірне покращення функціональної надійності, що проявилось у зменшенні середньої похибки лінійного окоміру. Одночасно виявлено виражене зниження емоційно-деструктивних проявів: почуття провини та індексу агресивності. Вперше у вітчизняній психологічній науці проведено комплексне вивчення феномену надійності професійної діяльності піротехніка ДСНС в аспекті психологічного аналізу практичних етапів її виконання; запропоновано алгоритм піротехнічної діяльності як структуровано впорядковану систему послідовних етапів професійної діяльності з оцінкою можливих помилок на кожному з них; розроблено структурно-функціональну модель надійності професійної діяльності фахівців піротехнічних підрозділів ДСНС в умовах воєнного стану. Практичне значення отриманих результатів полягає у використанні даних у системі психологічного супроводу фахівців піротехнічних підрозділів при виконанні професійних завдань в умовах воєнного стану. Урахування отриманих даних щодо професійно-важливих якостей піротехніків дозволить удосконалити систему професійно-психологічного відбору до лав ДСНС. Структурно-функціональна модель надійності створює науково обґрунтовані передумови для вдосконалення системи психологічного забезпечення всіх етапів виконання професійних завдань в межах гуманітарного розмінування. Результати дослідження впроваджені в практичну діяльність Міжрегіонального центру гуманітарного розмінування та швидкого реагування ДСНС України, а також у навчальний процес Львівського державного університету безпеки життєдіяльності та Національного університету цивільного захисту України.

2. The dissertation is devoted to solving a scientific and practical problem in the field of psychology of activity under special conditions, namely substantiation of psychological foundations of reliability of professional activity of SESU pyrotechnicians under martial law, determination of its structural components, psychological factors and indicators, as well as development and approbation of a program for improving the reliability of specialists' professional activity. An analysis of domestic and foreign scientific approaches to understanding the reliability of professional activity was carried out, the content of the concept of "reliability" was clarified and its interdisciplinary nature was substantiated. The concepts of "reliability" and "error-free operation" were theoretically differentiated and the role of error as an indicator of reliability violation was determined. Generalization of scientific provisions and analysis of the specifics of pyrotechnicians' activity allowed substantiating the author's approach to the structure of professional activity reliability, which includes functional, cognitive, emotional-volitional and social reliability, the manifestation of which is determined by the stages of

humanitarian demining and the level of professional risk. The research was conducted during 2022–2025. The sample consisted of 374 SESU pyrotechnicians from different regions of Ukraine. To assess the reliability of professional activity, an author's questionnaire was developed with a three-level assessment procedure (self-assessment, peer assessment by a comrade, expert assessment by a supervisor) and an integral reliability indicator was calculated. Based on the integral indicator, the sample was divided into two groups: with a high level of reliability (226 people) and with a sufficient level (148 people). The selection of psychodiagnostic methods was carried out by correlating the stages of humanitarian demining with professionally important qualities and types of reliability. The leading stress factors of pyrotechnicians' professional activity in pre-war and wartime periods were established and psychological indicators that differentiate groups with different levels of reliability were determined. The most significant stress factors under martial law are events with a direct threat to life, in particular being under fire and repeated shelling. It was empirically proven that the most pronounced intergroup differences are observed in the cognitive and social spheres: pyrotechnicians with a high level of reliability demonstrate fewer errors in task performance, a more controlled style of activity, a higher level of preventive and reflective coping, better communicative characteristics and more constructive behavior strategies in conflict situations, as well as lower indicators of aggressiveness and hostility. In the structure of emotional-volitional reliability, it was established that not the levels of personal anxiety, but the features of coping behavior and individual regulatory processes of self-regulation have decisive significance. A program of socio-psychological training aimed at increasing the level of reliability of SESU pyrotechnicians' professional activity was developed and implemented. The program is built as a modular system of psychological influence, focused on the development of structural components of reliability and prevention of erroneous actions. The effectiveness of the program was confirmed experimentally. After the training, a statistically significant decrease in anxiety and a significant improvement in functional reliability were recorded, which manifested in a decrease in the average error of linear eye measurement. At the same time, a pronounced decrease in emotionally destructive manifestations was revealed: feelings of guilt and the aggressiveness index. For the first time in domestic psychological science, a comprehensive study of the phenomenon of reliability of SESU pyrotechnician's professional activity was conducted in terms of psychological analysis of practical stages of its implementation; an algorithm of pyrotechnic activity was proposed as a structurally ordered system of sequential stages of professional activity with an assessment of possible errors at each of them; a structural-functional model of reliability of professional activity of SESU pyrotechnic units specialists under martial law was developed.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0121U000009

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Національна безпека і оборона

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Булайтіс А. Психологічні особливості стрес-факторів професійної діяльності працівників піротехнічних підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Проблеми екстремальної та кризової психології. 2023. № 1 (Вип. 5). С. 5–17. (DOI: 10.52363/dcpp-2023.1.1.)
- Булайтіс А. Аналіз помилкових дій у професійній діяльності працівників піротехнічних підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Проблеми екстремальної та кризової психології. 2023. № 2 (Вип. 6). С. 5–21. (DOI: 10.52363/dcpp-2023.2.1.)
- Булайтіс А. В. Особливості надійності професійної діяльності піротехніків Державної служби України з надзвичайних ситуацій в умовах війни. Габітус. 2025. Т. 2, Вип. 75. С. 106–112. (DOI: 10.32782/hbts.75.2.18.)
- Булайтіс А. В. Особливості емоційно-вольового компонента в структурі надійності професійної діяльності піротехніків ДСНС в умовах воєнного стану. Наукові записки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Педагогіка і психологія. 2025. № 2 (6). С. 130–137. (DOI:

Наукова (науково-технічна) продукція: матеріали; методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Оніщенко Наталія Вікторівна
2. NATALIA ONISHCHENKO

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет цивільного захисту України

Код за ЄДРПОУ: 08571363

Місцезнаходження: вул.Онопрієнка, Черкаси, Черкаський р-н., 18034, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михлюк Едуард Ігорович
2. Mykhliuk Eduard I.

Кваліфікація: к. психол. н., доцент, 19.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет цивільного захисту України

Код за ЄДРПОУ: 08571363

Місцезнаходження: вул.Онопрієнка, Черкаси, Черкаський р-н., 18034, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мацегора Яніна Володимірівна
2. Yanina V. Matsehora

Кваліфікація: к. психол. н., старший науковий співробітник, 19.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія Національної гвардії України

Код за ЄДРПОУ: 08610502

Місцезнаходження: майдан захисників України, Харків, Харківський р-н., 61001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Миронець Сергій Миколайович
2. Serhii Myronets

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9185-3206

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Назаров Олег Олександрович
2. Oleg O. Nazarov

Кваліфікація: к.психол.н., професор, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

